

**MAGYAR
REGIONÁLIS
TUDOMÁNYI TÁRSASÁG
XII. VÁNDORGYŰLÉSE**

**DÉL-DUNÁNTÚL ÉS VAJDASÁG
AUTÓBUSZ-KÖZLEKEDÉS
TERÜLETI SAJÁTOSSÁGAI**

KOVÁCS ÁRON

Pécsi Tudományegyetem Regionális
Gazdaságtan és Politika Doktori Iskola

Veszprém, 2014. november 27–28.

Miről lesz szó

1. Bevezető – ki mit gondol róla!
- 2 . Dél-Dunántúl autóbusz-közlekedése
- 3 . Vajdaság autóbusz-közlekedése
4. Összehasonlítás
5. Következtetések

1. Bevezető

- A régió belüli közlekedés kialakításánál törekedni kell arra, hogy egyének, családok, kisebb-nagyobb közösségek mobilitási igényét minél korszerűbben, biztonságosan és környezetet kevésbé megterhelően kielégítsük (Magyar közlekedési politika 2002-2010)
- Közösségi közlekedést választók számának **megtartása** a cél (NKS, 2013,40)
- Közlekedésszolgálat akkor valósul meg ha **helyi igényekhez** rugalmasan képes alkalmazkodni (Keresztes László, Tótsimon, 2007)

1. Bevezető

- A közlekedési hálózatok fejlesztése a **kapcsolattartást** és a **kapcsolatteremtés** lehetőségét is növeli (Berczi, 1990) vagyis területi és gazdasági **kohéziót**
- A közösségi közlekedés **feladata:**
 - regionális különbségek csökkentése
 - forgalmi torlódások mérséklése
 - globalizáció és urbanizáció folyamatának kezelése
 - szűk keresztmetszetek felszámolása
 - utazót középpontba helyezze

2. Dél-Dunántúl autóbusz-közlekedés

4

Szolgáltatás nyújtók:

- **Helyi közúti/távolsági járatok** - 3 autóbusztársaság felelős
 - Baranyában: Pannon Volán
 - Somogyban: Kapos Volán
 - Tolnában: Gemenc Volán Kaposvár
- **Városi tömegközlekedés** kialakításaért felelős
 - Pécsett : Tüke Busz Zrt.
 - Kaposváron: Kaposvár Tömegközlekedési Zrt.
- **Közúti személyszállítással foglalkozó vállalkozások száma (2012):**
 - Dél-Dunántúl 46 (Magy. 6,7%) (B-25, S-12, T-9)

2. Dél-Dunántúl autóbusz-közlekedés

5

Mivel nyújtják (eszközállomány) a szolgáltatást:
(2012)

- **Buszjárművek száma:**

Dél-Dunántúlon 1.737 (B-848, S-488, T-411)

- **Első alkalommal forgalomba állított buszok száma:**

Dél-Dunántúlon 37 (B-17, S-15, T-5)

2. Dél-Dunántúl autóbusz-közlekedés

6

Közösségi közlekedés teljesítménye:

A Dél-Dunántúlon közlekedő távolsági és helyi buszjáratok
utasforgalma 1990-ben és 2010-ben

Területi egység	Szállított utasok száma (1.000 fő)		Utas- kilométer (1.000 km)		Férőhely kilométer (1.000 km)		Kocsikilométer (1.000 km)		Ebből hasznos	
	1990	2010	1990	2010	1990	2010	1990	2010	1990	2010
Dél- Dunántúl	273.360	151.014	2.018	1.499	4.888	5.090	66.430	59.733	66.728	57.217
Baranya	175.604	84.389	1.080	694	2.462	2.471	32.2391	27.556	32.073	26.462
Somogy	59.911	34.525	406	372	1.167	1.406	16.136	17.134	15.487	16.326
Tolna	37.845	32.100	530	431	1.258	1.213	18.055	15.043	19.168	14.429

Forrás: saját szerkesztés a KSH 1993 és 2010 évi Megyei Statisztika Évkönyvek alapján

Dél-Dunántúl autóbusz-közlekedése

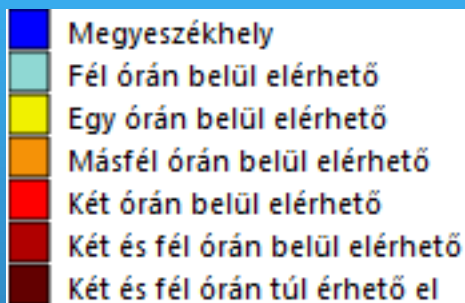
Közösségi közlekedés teljesítménye:

A Dél-Dunántúl helyi buszjáratainak vonalhálózat hossza, száma és viszonylatok hossza 1990-ben és 2010-ben

Területi egység	Vonalhálózat (km)		Viszonylatok száma		Viszonylatok hossza (km)	
	1990	2010	1990	2010	1990	2010
Dél-Dunántúl	499	554	171	192	1.004	1.275
Baranya	242	248	82	84	589	611
Somogy	132	149	49	54	181	321
Tolna	125	157	40	54	234	343

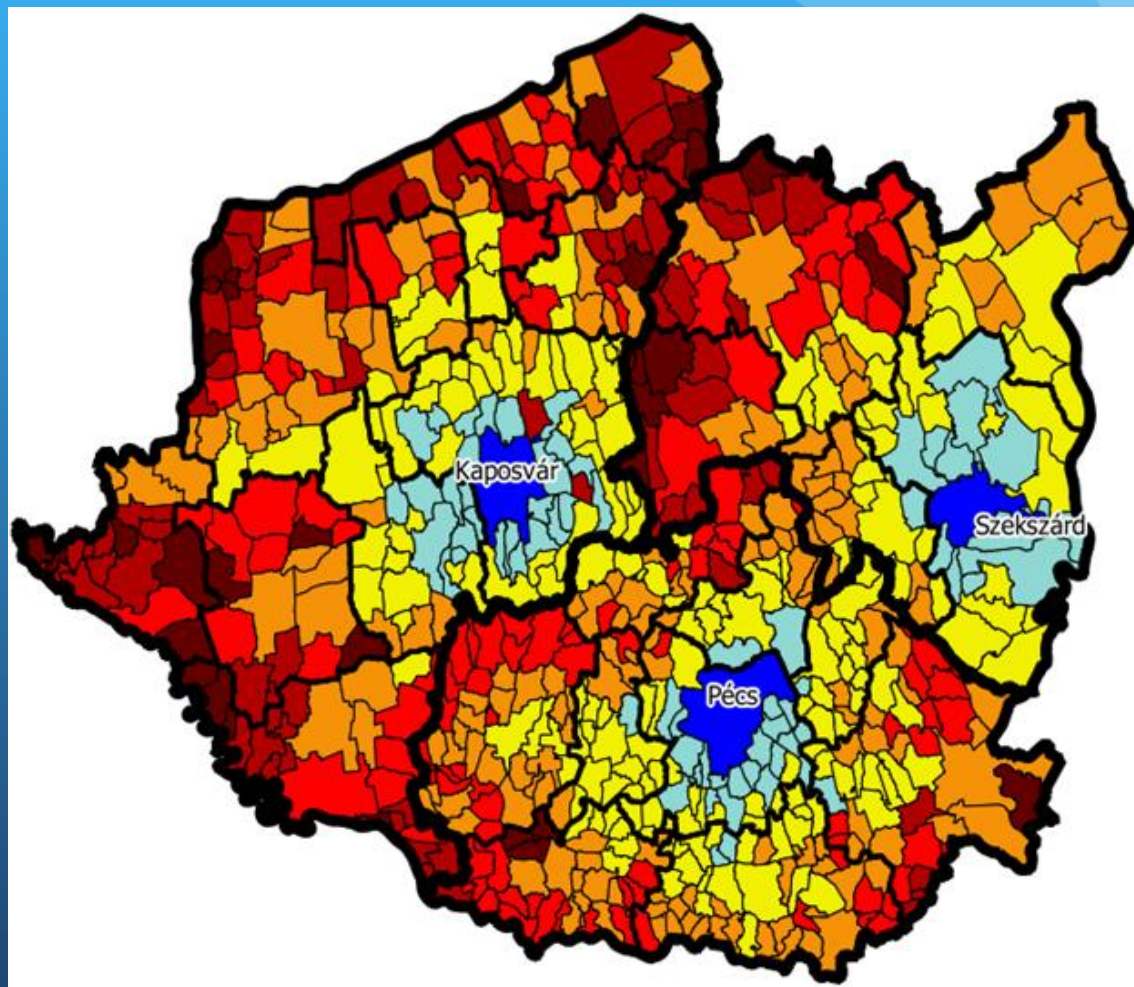
Forrás: saját szerkesztés a KSH 1993 és 2011 évi Megyei Statisztika Évkönyvek alapján

A megyeszékhelyek (Kaposvár, Pécs és Szekszárd) elérhetősége menetrendszerű autóbuszsal (órában)

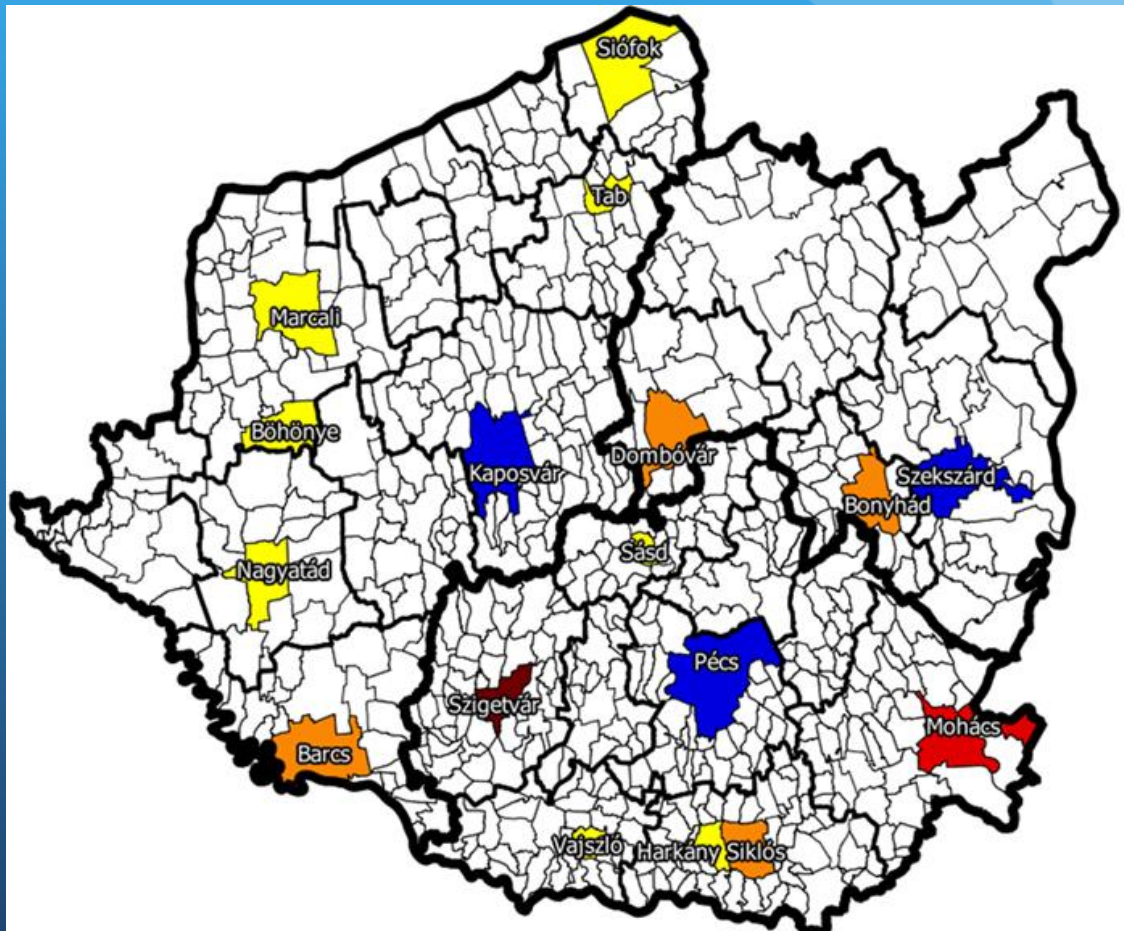
309 település

107 település
2h utazás

Forrás: szerző saját szerkesztése, a 2012. évi Volán online-menetrend adatai alapján

A Dél-Dunántúl megyeszékhelyeinek menetrendszerinti buszjáratokkal való elérhetőségében szerepet játszó átszállóhelyek, amely 7-nél több zsáktelepülést szolgálnak ki

Munkahelyteremtés
Üzemek allokációja
Közszolg. ellátása
Versenyképesség

3. Vajdaság autóbusz-közlekedése

Szolgáltatás nyújtók

- **Vajdaságon belüli vállalatok:** JGSP Novi Sad (Újvidék), Subotica-trans (Szabadka), Severtrans (Zombor), Bečejprevoz (Becse), Kulatrans (Kúla), Enka-Putnički (Törökkanizsa), Autoprevoz (Nagykikinda), Dunavprevoz (Bácspalánka), Šidexpres (Sid), Mol prevoz (Mohól), Apatintrans (Apatin), JP Vrbas (Verbász)
- **Vajdaságon kívüli vállalatok:** Lasta (Belgrád) és a Niš-expres (Niš)

Vajdaság autóbusz-közlekedése

Általánosságban:

Előregedett géppark, távolsági járatok megritkulása, szolgáltatások szintje megrekedt a '80-as, '90-es évekén
Fejlesztési tervekben se szerepel a közösségi közlekedés fejlesztése (helyette vasút)

Mivel nyújtják (eszközállomány) a szolgáltatást
(2012)

Vajdaságban: 1712 autóbusz

A Vajdaság városi autóbuszjáratainak főbb forgalmi adatai (viszonylatok-, férőhelyek száma, vonalhálózat hossza, buszállomány) 2005-ben és 2010-ben

Város	Viszonylatok száma		Vonalhálózat hossza		Állományban lévő ^a , forgalomba helyezett ^b , forgalomban lévő ^c buszok száma		Férőhelyek száma (álló és ülő együtt)	
	2005	2010	2005	2010	2005	2010	2005	2010
Palánka	13	28	172	260	21 / 21 / 16	24 / 20 / 18	1.917	1.863
Versec	9	9	99	144	29 / 29 / 17	22 / 19 / 16	2.124	1.301
Ingyia	16	20	317	288	30 / 30 / 25	27 / 23 / 20	2.147	1.497
Kúla	16	18	50	50	20 / 20 / 19	18 / 15 / 13	1.904	1.170
Újvidék	39	55	573	745	265 / 265 / 169	235 / 199 / 172	33.800	27.894
Pancsova	16	18	227	259	80 / 80 / 69	68 / 58 / 50	9.200	6.004
Ruma	8	8	100	100	18 / 18 / 13	22 / 19 / 16	1.550	1.700
Zombor	28	23	368	327	40 / 40 / 23	24 / 20 / 18	5.029	1.668
Ópazova	8	24	107	331	53 / 53 / 37	57 / 48 / 42	5.035	4.186
Szabadka	15	17	238	280	74 / 74 / 42	72 / 61 / 53	6.836	6.688
Vajdaság	209	220	2.251	2.784	702 / 702 / 489	569 / 482 / 416	77.688	53.971

Megjegyzés:

a – Állományban lévő buszok azok, amelyek a busztársaság tulajdonát képezik.

b – Forgalomba helyezett buszok, amelyek hatóság által igazolva a forgalomban részt vehető autóbuszok.

c – Forgalomban lévő buszok, amelyek ténylegesen az utas szállításban részt vesznek.

Forrás: saját szerkesztés a Szerb Statisztikai Hivatal „Közlekedés és telekommunikáció Szerbiában 2010” és „Közlekedés, raktározás és kapcsolata 2005” kiadványai alapján

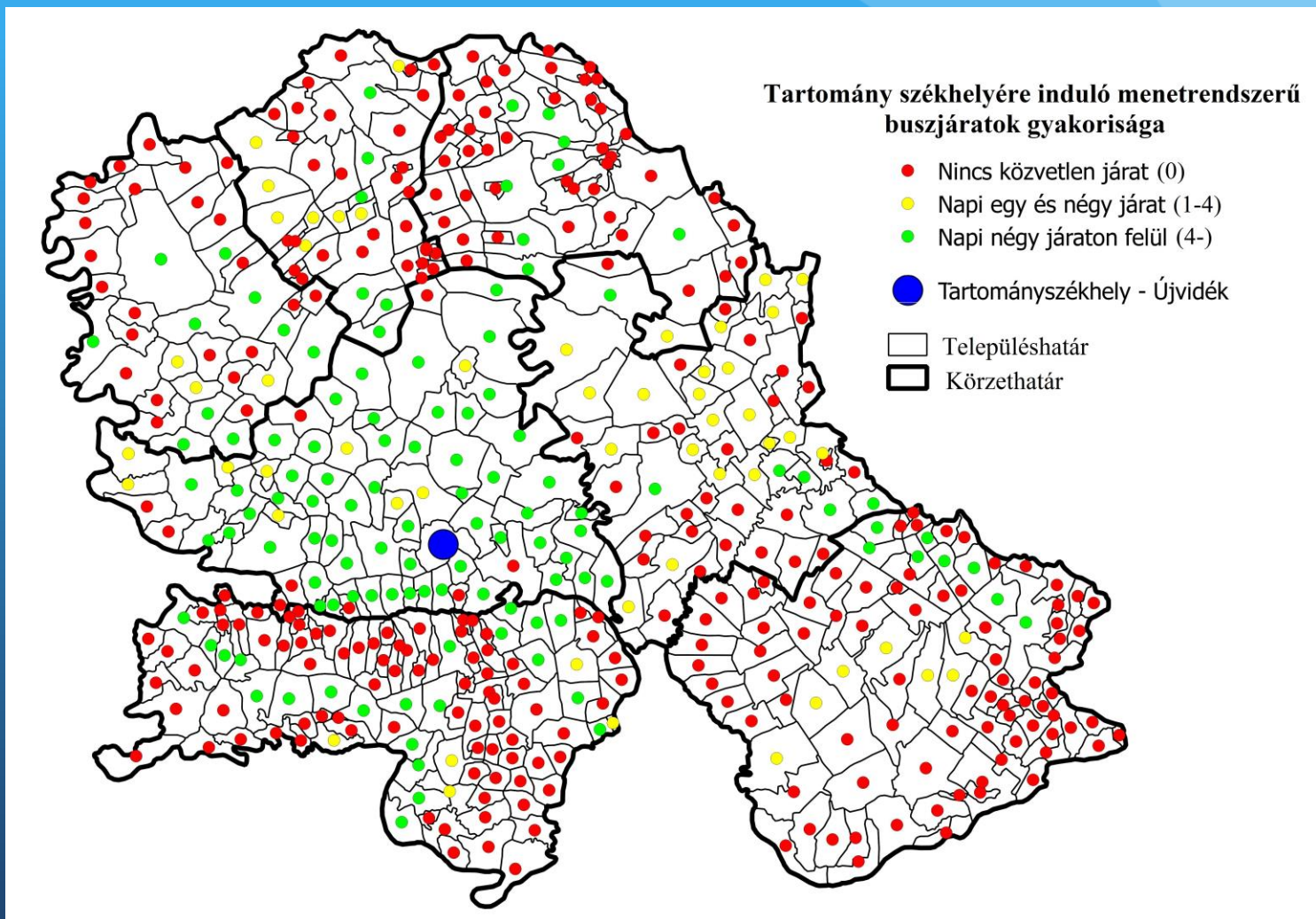
Vajdaság városi buszjáratainak főbb forgalmi adatai (kocsikilométer, szállított utasok száma és átlagos bevétel egy utas után) 2005-ben és 2010-ben

Város	Kocsikilométer (1000 km)		Szállított utasok száma (1000 fő)		Átlagos bevétel egy utas után (RSD-ben)	
	2005	2010	2005	2010	2005 ^a	2010 ^a
Palánka	2.546	2.746	1.248	1.449	104	74
Versec	1.625	1.545	1.654	1.664	61	77
Ingyia	3.104	2.398	2.017	1.750	59	44
Kúla	1.699	1.284	340	303	391	68
Újvidék	13.868	15.969	89.265	104.640	15	22
Pancsova	5.401	5.224	8.103	6.317	39	54
Ruma	773	734	535	537	84	65
Zombor	1.435	2.088	1.533	2.406	81	61
Ópazova	3.640	4.739	3.819	5.261	58	67
Szabadka	2.764	3.129	9.363	7.415	30	56
Vajdaság	39.899	39.856	120.041	132.742	25	31

^a egésze kerekítve

Forrás: saját szerkesztés a Szerb Statisztikai hivatal „Közlekedés és telekommunikáció Szerbiában 2010” és „Közlekedés, raktározás és kapcsolata 2005” kiadványai alapján

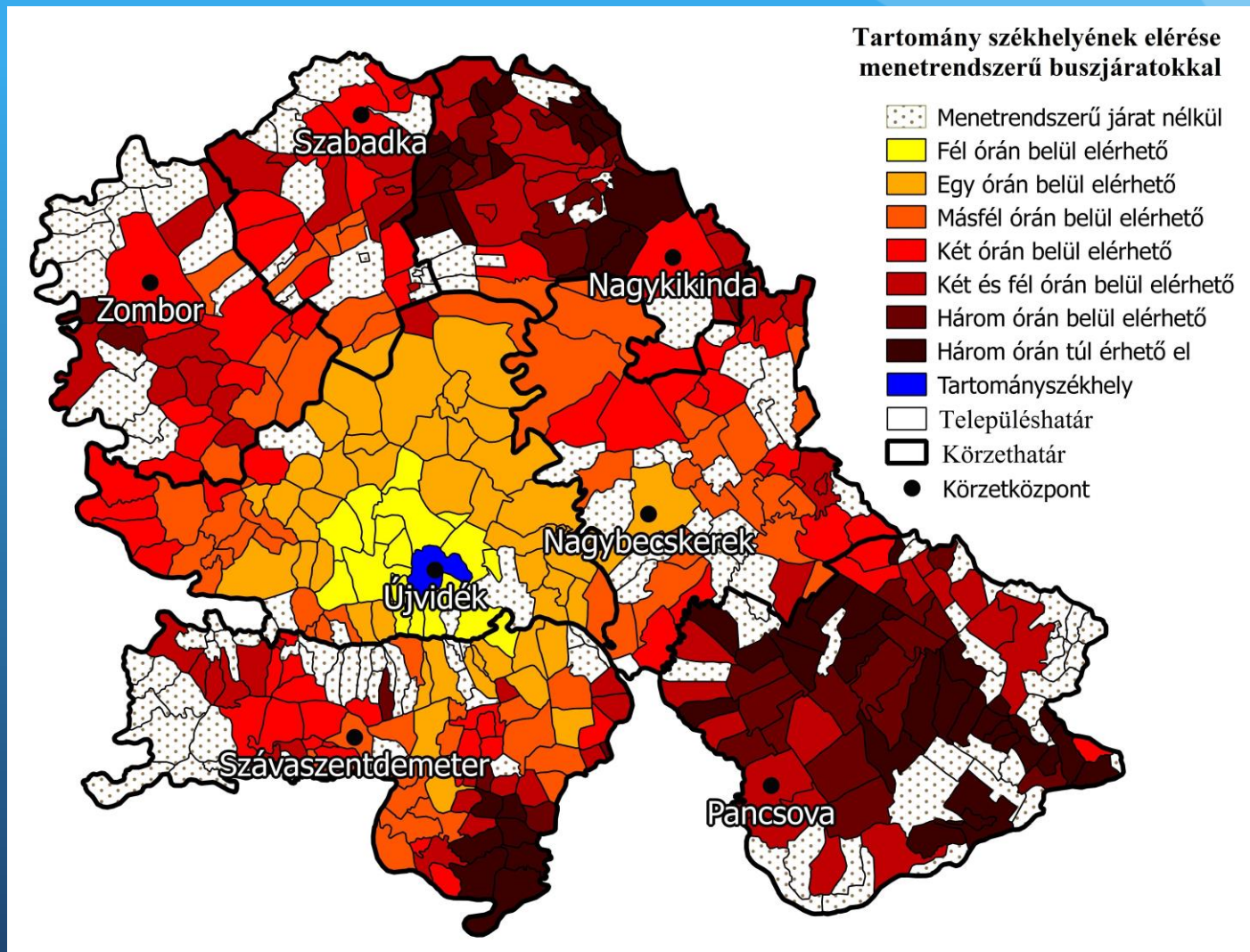
Vajdaság székhelyére (Újvidékre) induló (hétköznapi menetrend szerinti) buszjáratok gyakorisága 2014-ben

Forrás: saját szerkesztés a <http://redvoznje.net/> és <http://www.polazak.com/sr/red-voznje/autobus-menetrendkeresok> adatai alapján, az adatok összegyűjtése 2014. augusztus 20-24. között történt.

A tartomány székhely (Újvidék) elérése menetrendszerű buszjárárral 2014-ben

15

Forrás: saját szerkesztés a <http://redvoznje.net/> és <http://www.polazak.com/sr/red-voznje/autobus-menetrendkeresok> adatai alapján, az adatok összegyűjtése 2014. augusztus 20-24. között történt.

4. Összehasonlítás

Tényezők	Dél-Dunántúl	Vajdaság
Helyközi járatok üzemeltetők és száma	Volán vállalatok száma: 3	Magán és közvállalatok száma: számos
Városi tömegközlekedést üzemeltetők	Közvállalatok, város által alapítva	Közvállalatok, város által alapítva
Városi közlekedésben résztvevő buszok száma	192	489
Városi járatok viszonylatainak hossza (km)	171	220
Futási kocsikilométer (1.000 km)	59.733	53.971
Szállított utasok száma (millió)	91,3	132,7

Forrás: saját szerkesztés a Dél-Dunántúl 2012. évi és Vajdaság 2014. évi menetrendszerű buszjáratok vizsgálata alapján

4. Összehasonlítás

Tényezők	Dél-Dunántúl	Vajdaság
Települések száma	654	467
Települések száma ahonnan közvetlen járatok indulnak	345 (53%)	171 (36%)
Települések száma ahonnan átszállással indulnak járatok	309 (47%)	163 (35,5%)
Települések száma ahonnan nem indulnak járatok	0 (0%)	133 (28,5%)
Települések száma ahonnan 2 órán belüli az elérhetőség	107 (16%)	182 (39%)

Forrás: saját szerkesztés a Dél-Dunántúl 2012. évi és Vajdaság 2014. évi menetrendszerű buszjáratok vizsgálata alapján

5. Összegzés

18

Területi különbségek:

- munkaszervezésben
- járat sűrűségben
- szállított utasok számában
- területi lefedettségben (autóbusz-forgalomba közvetlen és közvetve bekapcsolt települések)

5. Összegzés

Dél-Dunántúl:

Volán vállalat koncentrációja

Zsáktelepülések elzártsága - átgondolt közúthálózat rehabilitációja, jövőbeli autópályák és gyorsforgalmi utak összekapcsolásával, átszállást biztosító központok fejlesztésével

Vajdaság:

Nincs piaci koncentráció - szorgalmazni az együttműködést, egyesülést

Felszámolni a „két határ közé” való rekedés - alközpontok fejlesztésével

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!

Kovács Áron
Email: aronkovac@gmail.com